

GIH-en JOKOA

SARRERA

Jokoaren helburua 1 Garapen Iraunkorrerako Helburu berriak eta horien artean dauden elkarrekiko harremanak ezagutarazi eta sustatzea da, migrazioaren kudeaketa hobetzeko eta desplazamenduak saihesteko asmoz. Halaber, migrazioak munduan garapenari eskaintzen dizkion onurak islatu nahi ditu. Hezkuntza esparru formal eta informaletan gai hauek lantzeko tresna erakargarria izan nahi da, eta haur eta gazteei eguneroko bizitzarako zenbait ezagutza eskaintzea, garapen justuagoa, bidezkoagoa eta iraunkorragoa sustatzen duena.

Amycos-ek, hasiera batean joko hau sortu zuen erakundeak adierazi zuenez, *Pobrezia amaitzen duen garapena sustatzeko, desberdintasun eta injustiziarri aurre egiteko eta klima-aldaketari aurre egiteko nazioarteko komunitateak proposatutako bide-orri berria dira GIHak.*

Migrazio-ikuspegia txertatu eta mundu mailako interkonektibitate handiagoak eragiten dituen ondorio ekonomiko, sozial eta kulturalen inguruan kontzientziatu nahi izan dugu. Ikuspegi positibo batetik, migrazioa garapen iraunkorraren eragile indartsua dela islatu nahi dugu, bai migratzaileentzat, bai beren jatorriko, igarotzeko eta helmugako komunitateentzat.

1)Jokoaren ideia Burgosen egoitza duen Amycos Erakundearena da.www.amycos.org

METODOLOGIA ETA MATERIALAK

Garrantzitsua da hezkuntza esku-hartzeak modu dinamikoan eta parte-hartzailean egitea. Garrantzitsua da, halaber, kontuan hartzea adina eta xede den publikoa eta dinamizatzen diren pertsonak talde bakoitzaren ezagutza mailara egokitzeko gai direla.

Ikaskuntza esanguratsuak sustatuko dira, eta horri esker, GIHen ezagutza txerta daiteke. Eguneroko bizitzako adibideen bitartez, begiraleek helburuko biztanleriak barneratu edo berretsi ahal izango dituen eta GIHak lortzen lagunduko duten jarrera eta jokabideekin elkartzea erraztuko dute monitoreek, konpromisoak eta keinuak hartuz. mundu justuago baten defentsan jokabideak asimilatzea ekarriko du.

Jolasa Elkarbanatuz-eko hezitzaileen dinamizazioarekin egitea gomendatzen da, hezkuntza-zentro edo talde bakoitzeko hezitzaile edo animatzaileen gainbegiratzearekin batera.

Ahal izanez gero, jolasa egin baino lehen, parte-hartzaileek gelan edo taldean landu beharko dute alde zuzenetik GIH-ak zer diren jakiteko. Haien aurkezpena eta lorpenarekin konprometituta dagoenaren berrikuspena izan daiteke, besterik gabe. Elkarbanatuz gizarte sustapen taldeak material osagarria eman diezaike eskatzen duten hezkuntza-taldeei.

Antzararen jokoaren erabilerari esker, jolasten ari diren pertsonen, plaza ezberdinetan eroriz, nazioarteko gailurrak zein diren, helburu bakoitzaren egoera zein den eta zer egin daitekeen datu horiek hobetzeko. Era berean, beren lorpenean laguntzeko konpromiso pertsonalak eta taldekoak bereganatu ahal izango dituzte, eta gerora komunikabideetan jasotzen edo aurkitzen duten informazioa kudeatzen laguntzen dieten helburuekin lotutako kontzeptuak ikasiko dituzte.

Jokoaren exekuziorako garrantzitsua da GIHen mihise erraldoia, dadoak, parte-hartzaileentzako tokenak eta kutxen edukia izatea. Bi dokumentu mota egongo dira kutxen edukiarekin. Oinarrizko bat, partaide taldeek izan dezaketena eta osatuagoa dinamizatzaileentzat. Konpromisoen adibideak dituzten fitxak ere eskuragarri jarriko dira parte-hartzea bizkortzeko. Konpromisoei dagokienez, aukera bat da kartoi eta etiketa bat edukitzea, taldeek idatzi eta gero ikasgelan gera daitezkeen oroigarri gisa, edo baita dinamika ezberdinetan lantzen jarraitzeko eta betetzearen jarraipena egiteko ere.

IRAUPENA

Proposatutako hezkuntza esku-hartzeak 10 urtetik gorako pertsonen zuzenduta daude. Jokoak 50 eta 90 minutu artean iraun dezake.

JARRAIBIDEAK

Koadroetan erortzean, dagokion zenbakiaren testua irakurriko da eta zein GIHrekin erlazionatuta dagoen asmatzen saiatu beharko dute. Koadroa irakurtzeak galderaren helburuari buruzko iruzkin bat sortuko du.

Antzararen Joko klasikoan bezala, lauki bereziak daude, eta horietan parte-hartzaileekaurrera edo atzera egin behar dute adierazi bezala (**Boluntarioria, Aktibista, Nazioarteko Gailurra, Hondamendi naturala,...etab**))

Era berean, kutzak daude **AHAL DUT**...horietan, horietan erortzean, jokatzen duenak Garapen Iraunkorreko Helburua lortzeko lankidetzarako helburu pertsonala adierazi behardu.

Hezkuntza ekipamendurako kutxen edukia:

1.- 1990az geroztik, tasa hilkortasuna 5 urtetik beherako neska-mutilak erdira murriztu dira.OSASUNA ETA ONGIZATEA (3)

Iheslarientzako Nazio Batuen Goi Komisarioaren (ACNUR) Espainiako Batzordearen proiektu batek Etiopian errefuxiatu-esparruetako haurren hilkortasuna %76 murriztealortu du.

2.- Hezkuntzara iritsi ezin diren pertsonen % 60 baino gehiago emakumeak dira.KALITATEHEZKUNTZA (4) ETA GENERO-BERDINTASUNA (5)

4. Helburuaren helburuetako bat hezkuntza mugaz gaindiko bekak zabaltzea da, herrialde pobretuetako pertsonen hezkuntzako migratzaileak eta goimailako hezkuntza aukerak areagotzeko aukera izanik, baita mugimendu honi esker ezagutza transferitzea ere. Emakumeen bekak bultzatzea eskatzen dugu.

3.- Erabilera dela eta erregai fosilak (gasa, ikatza eta petrolio) eta teknologia modernoa, ibaien ibilguak desbideratu dira, lurpeko urak atera eta ur iturriak kutsatu dira. ENERGIA GARBIA ETA KUTSAGARRI GABEA (7)

Hondakin industrialak, nekazaritzan pestiziden erabilerak eta petrolio isuriek ura kutsatzen dute, askotan behartutako desplazamenduak sortuz, kutsadura horrek pertsonengan, floran eta faunan eragiten dituen osasun-ondorio larriengatik.

4.-**AHAL DUT**...DESDERDINTASUNAK MURRIZTEA (10)

5.-**AHAL DUT**...POBREZIAREN AMAIERA (1)

6.-**NAZIOARTEKO GAILURRA** : batetik bestera, atzerantz ere bai, batzuetan gailurrak ez baitute aurrera egiten.

7.- 2010ean, edateko ura eta oinarrizko saneamenduzerbitzuak , sarbiderik gabeko pertsona kopurua erdira murriztu zen 1990. urteari dagokionez. UR GARBIA ETA SANEAMENTOA (6); OSASUNA ETA ONGIZATEA (3)

Ahalegin horrek errazten du behartutako lekualdatze edo migrazioak ez egotea.

8.- Herrialde pobreenek gehiago jasaten dituzte hondamendi naturalen ondorioak. Ekonomikoki aberatsagoak diren herrialdeetan baino hildako gehiago eta galera material gehiago daude. INDUSTRIA, BERRIKUNTZA ETA AZPIEGITURAK (9); DESBERDINTASUNAK MURRIZTEA (10).

Hondamendi naturalek eragin handiagoa dute eta hilkortasuna handiagoa da toki pobretuetan, hondamendi horiei aurre egiteko prestatu edo egiturarik gabe. Adibidea: Bahamak, azken urakanak familia asko beren etxeak utzi eta beste estatu batzuetara joan behar izan zituen.

9.-EKINTZAILEA : "ekintzaitetik aktibistara sentsibilizatzen ari

naizelako"

10.-AHAL DUT...ZERO GOSE (2)

11.- Garapen bidean dauden eskualdeetako hiriguneetan bizi diren pertsonen heren bat higiene eta osasun baldintza txarretan bizi da. HIRI ETA KOMUNITATE JASANGARRIAK (11)

Baldintza hauek sortzen dituzten gaixotasunek hilkortasunaren igoera suposatzen dute, desplazamendu eta migrazio kausa da.

12.-NAZIOARTEKO GAILURRA: batetik bestera, atzerantz ere bai, batzuetan gailurrak ez baitute aurrera egiten.

13.- Mundu osoan 781 milioi heldu eta 126 milioi gazte falta dira oinarrizko alfabetatzea .KALITATE HEZKUNTZA (4)

Hezkuntza-helburuen 4.5. helburuak migratzaileen eta lekualdatutako umeen sarbide- aukerak eta hezkuntza-kalitatea hobetzea eskatzen du, oztopo sozioekonomikoak eta hizkuntza-oztopoak gaindituz.

14.- Zure arroparen etiketak lan-esplotazioaren istorio bat kontatzen du. Ba al dakizu? LANDUINA ETA HAZKUNDE EKONOMIKOA (8)

Beharrezkoa da lan-arauak barne hartzen dituen nazioarteko esparru bat sustatzea, behartutako lana eta lan-esplotazioa ekiditeko, batez ere haurren eta emakumeena.

15.- 1990az geroztik, berotegi-efektuko gasen emisioak ia %50 igo dira. KLIMA EKINTZA (13)

Klima-aldaketak munduko eskualde guztiei eragiten die, herrialde pobretuak zaugarriagoak baitira, asko bizirauteko ingurune naturalaren araberakoak baitira.

16.- Azken hamarkadetan, Bizkaiko bertako basoak pinu eta eukalipto landaketekin ordezkatu dira, eta horrek lurra eta ekosistema pobretu du. LURKO EKOSISTEMATAN BIZITZA(15); EKOIZPEN ETA KONTSUMO ARDURATSUA (12)

Zuhaitzak kontrolik gabe mozteak aberastasuna hondatzen ari da eta biodibertsitatea lurralde askotan, Amazoniako oihanean esaterako.

17.- 51 milioi pertsona bizi diradesplazatua beren etxeetatik urrun, gerraren, indarkeria orokortuaren eta Giza Eskubideen urraketan ondorioz, Iheslarientzako Nazio Batuen Goi Mandataria (UNHCR) . Bigarren Mundu Gerratik hona kopururik handiena da. BAKEA, JUSTIZIA ETA ERAKUNDE SOLOAK (16)

18.-EKINTZAILEA: “ekintzaitetik aktibistara sentsibilizatzen ari naizelako”.

19.- Migraziorako euskal itun soziala. Dozenaka euskal entitate eta erakunde atxikitzen dira Migraziorako Euskal Gizarte Ituna . Bizikidetzaren aldeko konpromiso komun baterako neurrisorta da. HELBURUAK LORTZEKO ALIANTZAK (17)

20.-**AHAL DUT...UR AZPIKO BIZITZA** (14)

21.- 2019an emakumezkoen lehen greba egin zen lehen mailako emakumezkoen futbol ligan. GENERO-BERDINTASUNA (5)

Beharrezkoa da migrazioak emakume eta neskei eskaintzen dizkien aukera positiboak sustatzea, hala nola haien hezkuntza eta independentzia ekonomikoa, eta euren ahalduntzea sustatzea.

22.-**AHAL DUT...EKOIZPEN ETA KONTSUMO ARDURATSUA** (12)

23.- FAOren arabera Urtero, 8,8 milioi hektarea baso desagertzen dira munduan, Andaluziako azalera baino handiagoa. LURKO EKOSISTEMATAN BIZITZA (15)

Garrantzitsua da lurra eta kostaldea babestea faunaren eta floraren bizitza bermatzeko eta oreka ekologikoa arriskuan jartzen duten eraikuntzak eta gehiegikeriak saihesteko.

24.-**AHAL DUT...KLIMA EKINTZA** (13)

25.- Segundo bakoitzean 41tona janari alferrik galtzen da munduan, gizakiak kontsumitzerazuzendutako elikagaien herena gutxi gorabehera. ZERO GOSE (2); EKOIZPEN ETAKONTSUMO ARDURATSUA (12).

Beren burua behar bezala elikatu ezin dutelako migratzen duten familiak badira ere, herrialde aberatsetan janaria xahutzen dugu eta obesitateak eragindako gaixotasun asko jasaten ditugu.

26.-**BOLUNTARIOTASUNA** : besteeikiko elkartasunak aukera ematen digulako berriro dadoabotatzeko gehiago aurrera egiteko.

27.-**EKINTZAILEA**: “ekintzaitetik aktibistara sentsibilizatzen ari naizelako”.

28.- garatzen ari diren eskualdeak , gutxi gorabehera bost pertsonatik bat egunean 1,15 euro baino gutxiagorekin bizi da .Zer egin dezakezu diru kopuru horrekin? POBREZIAREN AMAIERA (1)

Migratzaileek herrialde pobretuetara bidaltzen dituzte bidalketak, eta horrek pobreziatasak murrizten laguntzen du.

29.-**AHAL DUT...OSASUNA ETA ONGIZATEA** (3)

30.-**AHAL DUT...HELBURUAK LORTZEKO ALIANTZAK** (17)

31.-**Hondamendi naturala:2 bira jaurti gabe.**

32.-**AHAL DUT...ENERGIA GARBIA ETA KUTSAGARRI GABEA** (7)

33.- Munduan 2.400 milioi pertsona inguruk ez dute sarbiderik saneamendu egoki batera. Komunen Munduko Eguna azaroaren 19a da. UR GARBIA ETA SANEAMENTOA (6); OSASUNAETA ONGIZATEA (3)

Hondakinen kudeaketa txarrak gaixotasun diarreikoen ondoriozko heriotza-tasahandiagoa dakar. Imajinatzen al duzu komun bat urik gabe?

3. 4.-**AHAL DUT...HIRI ETA KOMUNITATE JASANGARRIAK** (11)

35.- Munduko haurren %90ek lehen hezkuntzarako sarbidea badute ere, lautik batek ezdu amaitzen. KALITATE HEZKUNTZA (4)

Migratzaileen bidalketak jasotzeak familiei beren seme-alaben hezkuntzarako sarbidea eta emaitzak hobetzen lagun diezaieke.

36.- EKINTZAILEA: "aktibistaz aktibista kontzientziatzen ari

naizelako".

37.-AHAL DUT...LAN DUINA ETA HAZKUNDE EKONOMIKOA 8)

38.- 2016an bidezko Merkataritza 30 urte bete zituen Espainian. Ezagutzen al duzu?EKOIZPEN ETA KONTSUMO ARDURATSUA (12)

Herrialde pobretuetako asko nazioarteko merkataritza politika bidegabeak jasaten dituzte, euren lurren zati handi bat herrialde aberatsek behar dituzten aleak hazteko erabiltzen dute, eta hazitako lehengaiagatik oso gutxi ordaintzen da. Borrokatu behardugu guztiok bizimodu duina ematen digun lan duin bat izan dezagun.

39.- Urteetan itsasora botatuko plastikoak sortu dira uharte artifizialak plastikozkoak. Handienetako batek 1,6 milioi kilometro koadro neurtzen ditu. Espainiaren tamainako hiruherrialde sartzen dira itsas tarte horretan. UR AZPIKO BIZITZA (14)

Badaude gizakien biziraupena arrantzaren araberakoa den eskualdeak, itsasoakkutsatzen baditugu, zertaz biziko dira?

40.-AHAL DUT...BAKEA, JUSTIZIA ETA ERAKUNDE SOLOAK (16)

41.-2000 eta 2012 artean, 200 milioi pertsonak baino gehiagok hobetu zituzten beren bizi- baldintzak zerbitzuaetarako sarbideari esker . Hala ere, gero eta jende gehiago bizi da eskaseko etxebizitza .HIRI ETA KOMUNITATE JASANGARRIAK (11) ; DESBERDINTASUNAK MURRIZTEA (10)

11. helburuaren helburuetako bat hiri inklusiboen eraikuntzan aurrera egitea da, etxebizitza tasatuen kopuru handiagoaren bitartez, migratzaileei mesede egingo diena.

42.-MERKATARITZA LIBREKO ITUNA : Itzuli 30. laukira, enpresen interesak pertsonen eskubideen ginetik jartzen direlako.

43.- Urtzaroa Artikoko hartz zurien biziraupena mehatxatzen du. KLIMA EKINTZA (13)

Zutoinak urtzeak kostaldeko eremuen uholdeak ere eragingo ditu, eta horrek gauegun eremu horietan bizi diren pertsona asko desplazatera behartuko ditu.

44.- 2019ko urtarrilean, 26 pertsonak munduko biztanleriaren erdiaren aberastasun berazuten. DESBERDINTASUNAK MURRIZTEA (10)

Ausartzen al zara aberastasunaren banaketa hobe baten alde borrokatzera? Aukera bat da herrialde pobretuetako baliabide naturalak arpilatzen dituzten politikak ez laguntzea. Gutxi batzuen aberastasunak askoren pobretzea dakar.

Lau. Bost.-EKINTZAILEA: “ekintzailetik aktibistara sentsibilizatzen ari naizelako”.

46.- Palmondo-landaketak Borneoko (Asia) enpresa ingeles batetik orangutanen bizitzarako mehatxu bat dira baso-soiltzearen ondorioz.LURKO EKOSISTEMATAN BIZITZA (hamabost); EKOIZPEN ETA KONTSUMO ARDURATSUA (12)

Zergatik ez dugu palmondoaren ordezkorik bilatzen? Horrela ez ginateke joango besteherralde ahulagoetara behar dugula uste dugun zerbait ekoizteko.

47.- 2002an Espainiak bere ingurumen-hondamendirik handienetako bat bizi izan zuen:prestigioa . UR AZPIKO BIZITZA (14)

Imajinatu horrek zer ondorio dituen diru-iturri nagusia arrantza zen eskualde batean.

48.- Munduan amaren heriotzen %66 urtean gertatu da Sahara azpiko Afrika .POBREZIAREN AMAIERA (1); OSASUNA ETA ONGIZATEA (3); DESBERDINTASUNAK MURRIZTEA (10)

Hau bidezkoa dela uste duzu? Uste duzu emakume batek sinetsiko balu beste leku bat erditzeko seguruagoa zela, ez zuela beste leku hori aukeratuko? Imajina ditzagun jendeak migratzea erabakitzeke arrazoiak. Horietako bat osasun sistema seguru eta berdintsu bat eskuratzea da.

49.- Gutxienez 78 ekintzaileren defentsan aritu ziren Giza eskubideak 2017an erail zituzten. BAKEA, JUSTIZIA ETA ERAKUNDE SOLOAK (16)

Nola da posible Giza Eskubideen alde borrokatzea arriskutsua izatea? Herrialde aberatsetan babes plan espezifikoak daude pertsona hauentzat, beren jatorrizko herrialdeetatik ihes egin behar dutelarik hil ez daitezen eta haien familiak babesteko.

50.-**AHAL DUT...**UR GARBIA ETA SANEAMENTO (6)

51.-**AHAL DUT...**ZERO GOSE (2)

52.-**GIZA ESKUBIDEEN URRATZEAGATIK ESPETXEA:**3 bira jaurti gabe.

53.-**BOLUNTARIOA:**izan ere, besteekiko elkartasunak dadoa berriro botatzeko aukeraematen digu gehiago aurreratzeko.

54.-EKINTZAILEA: “ekintzailetik aktibistara sentsibilizatzen ari naizelako”.

55.- 1,3 milioi pertsona, bostetik bat, argindarririk gabe bizi dira. Zerrendatu zure egunerokoan egiten dituzun 5 gauza, eta horretarako elektrizitatea beharrezkoa da. **ENERGIA GARBI ETA KUTSAGARRI EZ (7)**; **INDUSTRIA, BERRIKUNTZA ETA AZPIEGITURAK(9)**

56.- Munduko hiru langiletik bik ez dute lan duina , Eza eskubideak eta gizarte babesa . LANDUINA ETA HAZKUNDE EKONOMIKOA (8)

57.- **AHAL DUT...KALITATE HEZKUNTZA (4)**

58.-**LARRIALDI HUMANITARIOA** gosete bat milaka pertsonaren heriotza eragiten du eta hasierako plazara itzultzen zaitu.

59.- Munduan hiru pertsonatik batek ez du ezinbesteko sendagairik eskura. OSASUNA ETAONGIZATEA (3)

Heriotza asko saihestu litezke populazio guztiei beharrezko sendagaiak berdineskaintzen balituzte. Borroka gaitezen.

60.-**AHAL DUT...INDUSTRIA, BERRIKUNTZA ETA AZPIEGITURAK (9)**

61.-**AHAL DUT...GENERO-BERDINTASUNA (5)**

62.- Pertsona bat Espainian jaiotzen bada, batez beste, 84 urte arte biziko da. Afrikako zenbait herrialdetan, aldiz, pertsona hori ez litzateke 55 urtera iritsiko. DESBERDINTASUNAK (10); POBREZIAREN AMAIERA (1)

Munduan desberdintasunek irauten duten bitartean, jendea migratuko da bizi-baldintza hobeen bila; gizadiak beti egin duen zerbait da.

Euskadi hazi eta aberastu egin da beste lurralde batzuetatik etorritako jende askoren ekarpenei esker. Gainera, historian zehar euskal gizon-emakume asko beste herrialde batzuetara joan dira etorkizun hobe baten bila.

63.-**2030AN GAUDE ETA HELBURUAK LORTU DITUGU!**

GARAPEN OBJETIVOS
IRAUNKORREAKO DE DESARROLLO
HELBURUAK SOSTENIBLE

2030

SALIDA IRTEERA
elkarboretuz Bizkaia

The infographic features 17 numbered icons representing the Sustainable Development Goals, arranged in a circular pattern around a central text block. The icons are: 1 (Health), 2 (Gender Equality), 3 (Climate Action), 4 (Quality Education), 5 (Gender Equality), 6 (Clean Water and Sanitation), 7 (Affordable and Clean Energy), 8 (Decent Work and Economic Growth), 9 (Industry, Innovation and Infrastructure), 10 (Reduced Inequalities), 11 (Sustainable Cities and Communities), 12 (Responsible Consumption and Production), 13 (Climate Action), 14 (Life Below Water), 15 (Life on Land), 16 (Peace, Justice and Strong Institutions), 17 (Partnerships for Goal Achievement). The central text block contains the title 'GARAPEN OBJETIVOS IRAUNKORREAKO DE DESARROLLO HELBURUAK SOSTENIBLE' and the year '2030'. At the bottom left, there is a logo for 'SALIDA IRTEERA' with 'elkarboretuz Bizkaia' below it.